

8 januari 2021 – Het ‘Europees Burgerinitiatief’, gelanceerd in 2012, wordt door de Europese Commissie [omschreven](#) als een “belangrijk instrument voor participatieve democratie”. Het volstaat dat één miljoen Europese burgers zich achter een voorstel scharen om de Commissie uit te nodigen hierover een wetgevend voorstel te doen. Er zijn een aantal formele voorwaarden: handtekeningen moeten binnen één jaar verzameld worden in minstens zeven lidstaten, waarbij bepaalde minimumdrempels gelden. Ook moet het voorstel gaan over een materie waarover de Commissie bevoegdheid heeft.

Maar de belangrijkste beperking is dat het de Commissie vrij staat al dan niet gevolg te geven aan het initiatief. Van directe democratie is dus zeker geen sprake; dat zou ook verbazend zijn in een politieke structuur waarin het parlement, in dit geval dus het Europees Parlement, zelf geen wetgevend initiatiefrecht heeft. Wetgeving in Europa is een aangelegenheid voor een onverkozen Commissie, en dat is eens te meer waar voor dit Europees burgerinitiatief. Was de bedoeling anders geweest, dan was men even te rade kunnen gaan bij de niet-lidstaat Zwitserland, waar bindende burgerreferenda tot een normale politieke praktijk behoren. In september vorig jaar werd daar bij referendum nog een [minimumloon goedgekeurd](#) dat binnen de kortste keren in de praktijk moet worden omgezet.

Het Europees burgerinitiatief had moeten een antwoord zijn op de geringe legitimiteit die de EU in de ogen van de burgers geniet, en de blijvende kritiek op het ‘democratisch deficit’ van haar instellingen. Het ziet er niet naar uit dat de operatie geslaagd is. In een [opiniestuk](#) maakt Carsten Berg een niet al te rooskleurige balans op van acht jaar ‘burgerinitiatief’. Carsten Berg is de directeur van de [Europese burgerinitiatiefcampagne](#), een onafhankelijke, maar zeker geen EU-onvriendelijke ngo die politieke inspraak van de Europese burger wil bevorderen.

Carsten Berg: “Bijna 10 jaar nadat het burgerinitiatief in voege trad besluiten alle onafhankelijke evaluaties dat de wetgevende en politieke impact ervan minimaal is. Van de bijna 80 initiatieven sinds 2012 waren er maar een handvol die aan de vereiste miljoen handtekeningen kwamen.” Maar als dit lukte was het geenszins een waarborg op succes. Het allereerste initiatief dat voldoende handtekeningen haalde, [Right2Water in 2014](#) dat zich onder andere tegen de privatisering van de watervoorziening uitsprak, liet al vlug zien dat de Commissie er niet over piekert om haar privatiseringswoede door burgers te laten verstoren. De meer dan 1 miljoen handtekeningen tegen het gebruik van glyfosaat in pesticiden was voor de Commissie evenmin een reden om het gebruik ervan te verbieden. Een van de initiatieven die momenteel in behandeling zijn, het [‘MinoritySafePack’](#) over de bescherming van minderheden, werd door de Commissie aanvankelijk zelfs geweigerd, en pas na een uitspraak van het Europees Hof toegelaten; de Commissie schrapte er wel twee van de elf voorstellen...

Carsten Berg vreest dat burgers nog meer de rug zullen keren naar de EU; “De Europese civiele samenleving vroeg om brood, maar de Commissie gaf haar alleen stenen.” (hm)

Dit delen:

Facebook

Twitter